

Kamu idarelerinde ön mali kontrol, kamu kaynağının harcanmadan önce bütçeye, kanunlara ve usullere uygunluğunun test edildiği son güvenlik duvarıdır. Ancak uygulamada, Mali Hizmetler Birimlerinin bu süreci sadece "imzalar tam mı?" şeklinde yüzeysel bir evrak kontrolüne (şekli kontrol) indirgemesi; usulsüz ihalelerin onaylanmasına, ödenek aşımına ve devasa kamu zararlarına yol açmaktadır. Bu zafiyet, Sayıştay denetimlerinde faturanın doğrudan işlemi kontrol eden uzmanlara ve harcama yetkililerine kesilmesiyle sonuçlanır.

Kurumunuzun ön mali kontrol süreçleri aşağıdaki idari ve mali standartlara ne ölçüde uyum sağlıyor?

1. UYGUN GÖRÜŞ VERİLMEYEN İŞLEMLER VE SORUMLULUK TUZAĞI

- Kontrol Sorusu:** Mali Hizmetler Birimi olarak mevzuata aykırı bulduğunuz ve "uygun görüş" vermediğiniz bir taahhüt evrakı (ihale kararı), Harcama Yetkilisi tarafından "sorumluluk bendedir" denilerek ısrarla uygulanmak istendiğinde, yasal olarak kendinizi nasıl koruyacağınızı ve sorumluluğu üzerinizden nasıl atacağınızı tam olarak biliyor musunuz?
- Gizli Risk:** İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar gereğince, mali hizmetler biriminin olumsuz görüşüne rağmen harcama yetkilisi işlemi gerçekleştirebilir. Ancak bu durumda, mali hizmetler biriminin itiraz gerekçelerini yazılı ve kanıtlayıcı belgelerle dosyaya şerh düşmesi zorunludur. Eğer bu "koruyucu prosedürü" eksik işletirseniz veya sözlü bir itirazla yetinirseniz, Sayıştay denetiminde doğacak tüm kamu zararından harcama yetkilisiyle birlikte müteselsilen (ortaklaşa) sorumlu tutulursunuz. Bu yasal zırhı anında nasıl devreye sokmalısınız?

2. GELECEK YILLARA YAYGIN YÜKLENMELER VE ÖDENEK AŞIMI

- Kontrol Sorusu:** Harcama birimlerinden gelen ve birden fazla yılı kapsayan (gelecek yıllara yaygın) hizmet alımı sözleşmelerini kontrol ederken; ilgili kanunların izin verdiği sınırları, belediye meclisi onaylarını ve bütçe tertibindeki ödenek yeterliliğini analitik olarak test ediyor musunuz?
- Gizli Risk:** Kurumların en çok hata yaptığı alanlardan biri çok yıllık sözleşmelerdir. Bütçede yeterli ödenek bulunmayan veya meclis kararı alınmamış bir iş için ihaleye çıkılmasına ön mali kontrolde "uygun görüş" vermek, doğrudan TCK 237 (Ödenek Üstü Harcama) kapsamında suçtur. Mali Hizmetler Birimi, sadece o yılın bütçesini değil, sözleşmenin kapsadığı tüm yılların mali projeksiyonunu denetlemek zorundadır. Aksi halde, kurumu altından kalkılamaz bir borç sarmalına sürükleyen sözleşmelerin yasal sorumlusu siz olursunuz.

3. ŞEKLİ KONTROL YANILGISI VE HAKEDİŞ HATALARI

- Kontrol Sorusu:** Ödeme emri belgesi ve eklerini (örneğin bir yapım işi hakedişini) incelerken, sadece Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde sayılan evrakların dosyada olup olmadığına mı bakıyorsunuz, yoksa hakedişteki matematiksel hesaplamaların ve kesintilerin (vergi, SGK, icra) doğruluğunu esastan inceliyor musunuz?
- Gizli Risk:** Ön mali kontrol sadece bir "evrak var/yok" kontrolü değildir. Hakediş raporunda yanlış uygulanan bir fiyat farkı kararnamesini veya eksik kesilen bir damga vergisini "bu teknik bir konu, harcama biriminin sorumluluğunda" diyerek onaylarsanız, Sayıştay bu savunmayı kabul etmez. Matematiksel ve mevzuatsal doğruluğu test edilmeden onaylanan her ödeme emri belgesi, kontrol yetkilisine doğrudan zimmet (maaş haczi) olarak geri döner.

MALİ DİSİPLİNİ VE ŞAHSİ MALVARLIĞINI KORUMAK İÇİN BİLGİ YATIRIMI

Eğer yukarıdaki soruların çözüm yollarını ve yasal prosedürlerini tereddütsüz bir şekilde bilmiyorsanız, memuriyet güvenceniz ve şahsi malvarlığınız her an devasa bir risk altındadır. Bu krizleri Sayıştay duruşma salonlarında değil, uzmanlardan proaktif olarak öğrenmek zorundasınız. Süreçlerinizi mevzuata uygun yönetmek, kurumsal riskleri azaltmak ve kurumunuza özel eğitim planlaması yapmak için Vizyonder Ön Mali Kontrol Eğitimi programına hemen başvurun.

VIZYONDER EĞİTİM DANIŞMANLIK VE TEKNOLOJİ A.Ş.

İSTANBUL	:	Meşrutiyet Mahallesi, Kodaman Sokak, Bahar Apartmanı No:6 Daire:7 Nişantaşı - Şişli / İSTANBUL
ANTALYA	:	Etiler Mah. Evliya Çelebi Cad. No:23 /106 Muratpaşa / Antalya
MERSİS NO	:	0925131571200001
İLETİŞİM	:	0.212 232 2016
GSM	:	0.545 335 2016
Eposta	:	bilgi@vizyonder.org.tr
TİCARET SİCİL NO	:	142629
KURUMLAR V.D.:	:	9251315712
Faks:	:	0.850 811 2016
	:	0.545 332 2016